

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLIV. — Izdan in razposlan dne 9. oktobra 1880.

128.

Dopustno pismo od 28. avgusta 1880,

za lokomotivno železnico od Smidarjev v Visoko Veselje.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je avstrijska družba lokalnih železnic v Pragi zaprosila, da bi ji se dala dopustitev ali koncesija v delo in rabo lokalne železnice od postaje Smidarske priv. avstrijske severno-zahodne železnice v Visoko Veselje, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja imenovani družbi po postavi o dopuščanju železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in postavi od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) to dopustitev podeliti tako le:

§. 1.

Dajemo avstrijski družbi lokalnih železnic v Pragi pravico narediti in uživati lokomotivno železnico od postaje Smidarske priv. avstrijske severno-zahodne železnice med selišči z imenom Hrobicar, Zbir in Velesice, v Visoko Veselje.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

1. Oprostitev od štampiljev in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine v nabavo kapitala in zagotovilo obresti od kapitala in

vožnje do časa, ko se začne vozna služba, in za pridobitev zemljišč, za delo in opravo do konca prvega gospod. leta;

2. oprostitev od štampiljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic z interimalnimi listi vred, in od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišča;

3. oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih na podeljeno koncesijo in za izdatbo te dopustnice, dalje oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja štampeljskih pristojbin kuponom in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil vvesti s prihodnjimi postavami na trideset let od dne današnjega.

§. 3.

Železnico to je urediti kot drugotno železnico s pravilno medkolesno širino.

Delo železnice in uredba za vožnjo naj se izvede po črtežih na drobno ustanovljenih, ki jih potrdi trgovinsko ministerstvo, in po tehničnih uvetih, kateri se postavijo.

Pri tem naj se, kolikor je moči, gleda na znižbo troškov ter je zlasti z ozirom na najvišjo vozno brzino, katera pri tej železnici ne sme prestopati eden in dvajset (21) kilometrov na uro, dopustiti vse pri tej manjši brzini mogoče olakšice.

Vozila, šine in drugi železni deli, in vsi drugi opravni predmeti morajo se pod enakimi uveti jemati z domačih tvornic.

Tehnične črteže za delo in opravo železnice je trgovinskemu ministerstvu predložiti za časa ter se bode najnatančneje držati ukazov, ki jih državna nadzorna oblastva o tej priliki ali sploh izdadó.

Takisto so koncesijonarji dolžni pri delu izpolniti tudi vse, kar bi trgovinsko ministerstvo z javnih ozirov pozneje zahtevalo, ter držati se veljavnih občnih stavbenih in policijskih propisov.

Spodnje delo železnice utegne se utesniti na eno samo kolejo.

Družba jemlje na se dolžnost, zaradi porabe kolodvora Smidarskega priv. avstrijske severno-zahodne železnice in o uredbi vozne službe ondi, kjer bode prehajališče, pogajati se z imenovano družbo ter dotični dogovor položiti v odobrenje pred državno upravo.

Pri tem je gledé vožnje ljudi skrbeti za to, da se prehod s svoje na tujo železnico kar je moči olajša.

Gledé uvetov takega stika in vkupne kolodvorne službe podmetajo se koncesijonarji izreku trgovinskega ministerstva, ako bi se ne dosegel dogovor s stično železnico.

Državni upravi se prihranja pravica, ako bi se dogovor ne dognal, določiti uvete o vzajemni porabi vozov tozemskih sosednih železnic in o dovodu rudarstvenih in obrtovnih železnic.

Družba je v dolžnosti, dopuščati dovod zveznih železnic, katere bi obrtna podjetja, ležeča ob koncesijonirani železnici, naredila v to, da bi po njih svoje

izdelke vozila takó, da bode po tem železnocestna služba kar najmanj mogoče ovirana, proti temu, da se povrne, kar bode troškov odtod.

§. 4.

Avstrijska družba lokalnih železnic je dolžna, delo železnice precej začeti in najdalje v enem letu od današnjega dne računeč dokončati, dodelano železnico precej v občno službo izročiti ter vožnjo po njej ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

Da bode zgornjega roka za delo držala se, dolžna je družba državni upravi dati varnost, položivši v kavejjo tisoč (1.000) goldinarjev bodi v gotovini ali vrednotnicah, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

§. 5.

Da izdela dopuščeno železnico, priteza se družbi pravica razlastitve (razsvojitve) po določenih dotičnih postavnih propisov. Ista pravica se koncesionarjem dodeli tudi zastran tistih krilnih železnic, ki bi se imele narediti do posameznih obrtniških zavodov, in o katerih bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

§. 6.

Družbi se je ob delu in rabi dopuščene ceste držati tega, kar ustanavlja to dopustno pismo, ter tudi tega, kar velevajo semkaj meréči zakoni in ukazi zlasti železnocestni dopustni zakon od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni krétni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) in po zakonih in ukazih, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se pa vožnje same tiče, odpuščajo se v zmyslu člena I postave od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) varnostne naredbe propisane v redu železnocestne vožnje in dotičnih dodatnih ukazih v toliko, kolikor se bode z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 7.

Gledé tega, kar bode storiti za poštni zavod, naj v zmyslu člena II postave od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) veljajo naslednja določila:

Dolžnost je, pošto in poštno postavljenec odpravljati z vsakim vlakom, ki pojde po črteži. Za to in vsako drugo opravo v svrhu poštnega zavoda družba sme zahtevati primerno povračilo, ki se ustanoví po domembi.

Ali pismena pošta brez novcev in vrednostnih poslatev mora se zastoj odpravljati.

Vozni črteži vlakom, s katerimi se pošta vozi, naj se po vsakokratnih veljavnih propisih z odobrenjem nadzornega oblastva ustanavljajo.

Ako bi za poštno službo bile v kaki postaji potrebne posebne prostorije sklene se poseben dogovor gledé odškodbe v podobi najmovine dajane za porabo teh prostorij, ki jih dobavi družba.

Notranja oprava, snažba, svečava in kurjava v teh prostorijah spada med dolžnosti poštne uprave.

Pisma, katera si o upravljanji železnice med saboj pošilja železnocestno ravnateljstvo ali upravno svetovalstvo ter njemu pokorni organi ali ti organi med saboj, smejo na dotičnih železnocestnih koséh odpravljati postavljeni železne ceste.

§. 8.

Družba prevzemlje dolžnost, telegrafe, ki bi jih o svojem času bilo potreba napeti za železnocestno službo in za dajanje znamenj, za pravšno zameno, ki se dogovori, dajati uporabljati tudi za državne in privatne poslanice.

Državni upravi je na voljo, brez vsega vračila in odškodovanja sama za se telegraf napeti na zemljišči, ki ga je družba kupila ali katero sicer rabi za železnocestne namene, a če si železnica za svojo službo napne telegraf, pritrđiti žice državnega telegrafa na podpornjah tega železnocestnega telegrafa.

Družba naj zastonj po svojih železničnih ljudeh take državne proge nadgledovati in vzdržavati pomaga, kolikor v to ní potreba posebne strokovnjaške znanosti.

Se je družba v dolžnosti, po svoji železnici robo in pripravo državno-telegrafskega zavoda po tarifah za vojaške transporte danih voziti in na svojih kolodvorih in postajah zastonj spravljati in hraniti.

§. 9.

Družbina dolžnost je, na lokalni železnici od Smidarja v Visoko Veselje vvesti vožnjo ljudi takó, da bode po en vlak na vsako mer vsak dan tej vožnji služil.

Za vožnjo ljudi sme biti en sam razred vóz. Dokler bode takó, naj se po potrebi poskrbí za take voze, ki imajo po en odločen kupé.

Voznine za ljudi podvržene so odobrenju državne uprave.

§. 10.

Tarife za vožnjo blaga potrebujejo odobrenja trgovinskega ministerstva, pri čemer se je ozirati z ene strani na javne interese, z druge strani na dovoljne dohodke podjetja železničnega in na obstoječe vozne pogodbe.

Družbina dolžnost je, na svoji železnici v ostalem izpolnjevati ukazila za priv. avstrijsko severno-zahodno železnico gledé postranskih pristojbin in drugih določil, odnosnih na prevoz blaga voljajoče ter gledé nomenklature in razredbe blaga podvreči se ukazom trgovinskega ministerstva.

Po izteku petega gospodarstvenega leta pristoji trgovinskemu ministerstvu pravica, tarife preglegati, pazeč vendar na dovoljne dohodke železnici in na sklenene vozne pogodbe.

Voznine za ljudi in blago in druge pristojbine smejo se računati samo v zakoniti deželski veljavi brez nadavka.

§. 11.

Trgovinski minister sme, ako bi po deželah avstro-ogerske monarhije, zastopanih na državnem zboru nastala nadloga in nenavadna dragina pri živeži za ljudi in domačo živino, po razmerni znižati dotične nakladnine vendar na izpod tistih postavkov, ki veljajo na dotični železnici za blago z najnižjo voznino.

§. 12.

Transporti vojakov naj bodo po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem ter o polajšilih potujočim vojakom, katera ta čas veljajo pri priv. avstrijska severno-zahodna železnica.

Ta določila obsezajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in priglednim zborom, potem vojaško stražno krdelo c. kr. civilnih sodišč Dunajskih, c. kr. žandarstvo, ter po vojaški osnovano finančno in varnostno stražo.

Avstrijska družba lokalnih železnic se zavezuje, pristati na dogovor med avstrijskimi železno-cestnimi društvi ukrenen o vzajemnem pripomaganji z vozili ob večjih vojaških transportih, potem na organska določila in na služabni propis o bojnih železnocestnih oddelkih, ter tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obveljavši dogovor o transportu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati vojaške blagajnice.

Tako je tudi dolžna pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih vojaških transportih in na propis o vojaških transportih po železnicah.

Te dolžnosti družba ima samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost te železnice in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele službe zdi biti zvršljivo.

Družba se zavezuje, da se hoče pri oddajanji služeb v zmyslu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželnega brambovstva.

§. 13.

Gledé poslatev namenjenih državnim konjerejskim zavodom in njihovega spremstva, naj veljajo znižani tarifni postavki, kakor za vojaške transporte, vendar z utesnitvijo tu izrečeno.

§. 14.

Državni uradniki, postavljeni in služabniki, kateri po naročilu oblasti, čujočega nad upravo in krétanjem železnic, ali kateri državnim koristim na ohrambo vsled tega dopustila ali z dohodurstenih ozirov železnico rabijo ter izkažejo naročilo tega oblasti, naj se, če se po tistem kosu z resnici ljudje vozijo, po dotičnih uredbah s popotnim pratežem (robo) vred vozijo brezplačno.

§. 15.

Gnance in kaznjence in njih sprevodnike, poslednje tudi na povratku, odpravljati je za pol pristojbine, kakoršna je pri vlakih za ljudi.

Za take vožnje, ki naj bodo, kolikor je moči, v posebnih kupejih, dogovoriti je s pristojnimi oblastvi določene dne in vlake.

§. 16.

Državna uprava ima pravico, uvériti se, da so dela železne ceste ter tudi krétna oprava, po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po cesarskem komisarji, postavljenem pri avstrijski lokalno-železniški družbi pregledovati gospodarjenje.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja družba ne plačuje v državno blagajno nikacega povračila; takisto se družba odvezuje dolžnosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vožnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostorije.

§. 17.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit. b) železnocestnega dopustnega zakona, izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, štejóč od današnjega dneva, in mine po tem roku.

Državna uprava sme tudi izreči, da je koncesija izgubila svojo moč, ako se ne bi dostal rok, v §. 4 ustanovljen začetku in zvršetku delanja in začetku ter vzdržbi vožnje, in bi se prestop roka ne mogel opravičiti ni v zmyslu §. 11^{ea}, lit. b) železnocestnega dopustnega zakona niti ne posebno s političnimi ali novčnimi krizami.

§. 18.

Državna uprava si prihranja pravico, da more vselej koncesijonirano železnico odkupiti za odškodnino v gotovem, ki jo dá družbi. Da se določi odkupščina, seštejó se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki dveh najslabjših let in povprečni čisti dohodek ostalih petih let se izračuni.

Ako bi vendar tako najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine potrebne za obresti po 5% imenske napravne glavnice, ki jo je dovolila državna uprava, in za nje odplačilo — tedaj se ta letnina vzame kot čisti donos odmeri od kupščine v podlogo.

To veljá tudi za slučaj, če se železnica odkupi pred sedmim letom.

Odškodba naj se po izboru državne uprave dá ali v renti, enaki zgornjemu srednjemu, odnosno minimalnemu donosu, ki naj se koncesionarjem v dobi še ostali koncesije poluletno, vsako leto plačuje, ali pa z enkratnim plačilom tistega iznosa, ki je v času odkupnje primeren kapitalni vrednosti računsko najdeni na temelji petodstotnih obresti letnih rent, kar jih do iztečaja koncesije za izplačilo dospe.

Nominalni kapital v napravo postavlja se na dvestosedemdesettisoč (270.000) goldinarjev avstr. velj.

Ako bi po izteku prvega gospodarstvenega leta bilo treba še drugih novih stavbe, ali bi se pomnožile vozne oprave in vozila, smejo se dotični troškovi prišteti napravnemu kapitalu, ako je državna uprava privolila v gori omenjene nove stavbe ali v pomnožitev voznih oprav, in če se troškovi ti, kakor veljâ, izkažejo.

Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez drugega odmenila ali vračila v last in užitek te tukaj koncesijonirane železnice z vsemi prej omenjenimi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične.

§. 19.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brez vračila neobremenjena svojina in užitek dopuščene železnice, posebno tal, zemeljnih in umetelnih del, vse spodnje in vrhnje naprave železne ceste in vse nepremične pritikline, kakor so: kolodvori, nakladališča in razkladališča, vsa v železnocestno krétanje potrebna poslopja na odhajališčih in prihajališčih, stražárnice in nadzoroválnice z vsemi opravami na stoječih mašinah in na vseh nepremičninah.

Kar se tiče premičnih stvari, kakor so: lokomotive, vozovi, premične mašine, orodje ter druge naprave in gradiva, kolikor so potrebne in dobre dalje služiti krétanju, naj državi preidejo v toliki množini in vrednosti zastonj, kolikor se vjemlje s prvo službeno opravo, obseženo v napravnem kapitalu.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupi železnica (§. 19) ostaja družbi last rezervnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar ima denarjev tirjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, kakor so: peči za koaks, vapnenice, livarnice tvornice (fabrike) mašnam ali družemu orodju, shranišča, doki, hranišča kopanemu ogljiju in drugim stvarem, katere je sezidala ali si pridobila vsled pooblastila od državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo pritiklina železnici.

§. 20.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici ali v zakonih, poprijeti se naredeb, primernih zakonom ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, izreči da je ista ugasnila.

Resno opominjâje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč družbi pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, osem in dvajsetega dne meseca avgusta, v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem, Našega cesarjevanja tridesetem drugim.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Kremer s. r.

Dunajewski s. r.

129.

Dopustno pismo od 8. septembra 1880,
za lokomotivno železnico od postaje Hodovske v Neudek.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski;

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda otarinski, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je avstrijska družba lokalnih železnic v Pragi zaprosila, da bi ji se dala dopustitev ali koncesija v delo in rabo lokalne železnice od postaje Hodovske priv. Buštogradske železnice v Neudek, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja imenovani družbi po postavi o dopuščanju železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in postavi od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) to dopustitev podeliti tako le:

§. 1.

Dajemo avstrijski družbi lokalnih železnic v Pragi pravico narediti in uživati lokomotivno železnico, ki bode od postaje Hodovske priv. Buštogradske železnice, eventualno s privzetjem zdanje uže obstoječe dovlačnice (krilo Falkonija) idoče k rudnikoma na oglje Teofilovemu in Friderikovemu, držala v Neudek.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

1. Oprostitev od štempljev in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine v nabavo kapitala in zagotovilo obresti od kapitala in vožnje do časa, ko se začne vozna služba, in za pridobitev zemljišč, za delo in opravo do konca prvega gospod. leta;

2. oprostitev od štampiljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic z interimalnimi listi vred, in od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišča;

3. oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih na podeljeno koncesijo in za izdatbo te dopustnice, dalje oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja štampeljskih pristojbin kuponom in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil vvesti s prihodnjimi postavami na trideset let od dne današnjega.

§. 3.

Železnico to je urediti kot drugotno železnico s pravilno medkolesno širino.

Delo železnice in uredba za vožnjo naj se izvede po črtežih na drobno ustanovljenih, ki jih potrdi trgovinsko ministerstvo, in po tehničnih uvetih, kateri se postavijo.

Pri tem naj se, kolikor je moči, gleda na znižbo troškov ter je zlasti z ozirom na najvišjo vozno brzino, katera pri tej železnici ne sme prestopati eden in dvajset (21) kilometrov na uro, dopustiti vse pri tej manjši brzini mogoče olakšice.

Vozila, šine in drugi železni deli, in vsi drugi opravní predmeti morajo se pod enakimi uveti jemati z domačih tvornic.

Tehnične črteže za delo in opravo železnice je trgovinskemu ministerstvu predložiti za časa ter se bode najnatančneje držati ukazov, ki jih državna nadzorna oblastva o tej priliki ali sploh izdadó.

Takisto so koncesionarji dolžni pri delu izpolniti tudi vse, kar bi trgovinsko ministerstvo z javnih ozirov pozneje zahtevalo, ter držati se veljavnih občnih stavbenih in policijskih propisov.

Spodnje delo železnice utegne se utesniti na eno samo kolejo.

Družba jemlje na se dolžnost, zaradi porabe kolodvora Hodovskega priv. Bušegradske železnice in o uredbi vozne službe ondi, kjer bode prehajališče, pogajati se z imenovano družbo ter dotični dogovor položiti v odobrenje pred državno upravo.

Pri tem je gledé vožnje ljudi skrbeti za to, da se prehod s svoje na tujo železnico kar je moči olajša.

Gledé uvetov takega stika in vkupne kolodvorne službe podmetajo se koncesionarji izreku trgovinskega ministerstva, ako bi se ne dosegel dogovor s stično železnico.

Državni upravi se prihranja pravica, ako bi se dogovor ne dognal, določiti uvete o vzajemni porabi vozov tozemskih sosednih železnic in o dovodu rudarstvenih in obrtovnih železnic.

Družba je v dolžnosti, dopuščati dovod zveznih železnic, katere bi obrtna podjetja, ležeča ob koncesionirani železnici, naredila v to, da bi po njih svoje izdelke vozila takó, da bode po tem železnocestna služba kar najmanj mogoče ovirana, proti temu, da se povrne, kar bode troškov odtod.

§. 4.

Avstrijska družba lokalnih železnic je dolžna, delo železnice precej začeti in najdalje do 31. decembra 1881 dokončati, dodelano železnico precej v občno

službo izročiti ter vožnjo po njej ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

Da bode zgornjega roka za delo držala se, dolžna je družba državni upravi dati varnost, položivši v kavcijo dva tisoč (2.000) goldinarjev bodi v gotovini ali vrednotnicah, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

§. 5.

Da izdela dopuščeno železnico, in pa namišljeno, javnemu prometu ne namenjeno dovlačnico od Neudeka do grof Asseburgovich valjalnic, priteza se družbi pravica razlastitve (razsvojitve) po določenih dotičnih postavnih propisov.

Ista pravica se koncesijonarjem dodeli tudi zastran tistih krilnih železnic, ki bi se imele narediti do posameznih obrtniških zavodov, in o katerih bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

§. 6.

Družbi se je ob delu in rabi dopuščene ceste držati tega, kar ustanavlja to dopustno pismo, ter tudi tega, kar velevajo semkaj meréči zakoni in ukazi zlasti železnocestni dopustni zakon od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni krétni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) in po zakonih in ukazih, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se pa vožnje same tiče, odpuščajo se v zmislu člena I postave od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) varnostne naredbe propisane v redu železnocestne vožnje in dotičnih dodatnih ukazih v toliko, kolikor se bode z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 7.

Gledé tega, kar bode storiti za poštni zavod, naj v zmislu člena II postave od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) veljajo naslednja določila:

Dolžnost je, pošto in poštne postavljenice odpravljati z vsakim vlakom, ki pojde po érteži. Za to in vsako drugo opravilo v svrhu poštnega zavoda družba sme zahtevati primerno povračilo, ki se ustanoví po domembi. Ali pismena pošta brez novcev in vrednostnih poslatev mora se zastonj odpravljati.

Vozni érteži vlakom, s katerimi se pošta vozi, naj se po vsakokratnih veljavnih propisih z odobrenjem nadzornega oblastva ustanavljajo. Ako bi za poštno službo bile v kaki postaji potrebne posebne prostorijske sklenske se poseben dogovor gledé odškodbe v podobi najmovine dajane za porabo teh prostorij, ki jih dobavi družba.

Notranja oprava, snažba, svečava in kurjava v teh prostorijah spada med dolžnosti poštné uprave.

Pisma, katera si o upravljanji železnice med saboj pošilja železnocestno ravnateljstvo ali upravno svetovalstvo ter njemu pokorni organi ali ti organi med saboj, smejo na dotičnih železnocestnih koséh odpravljati postavljenici železne ceste.

§. 8.

Družba prevzeme dolžnost, telegrafe, ki bi jih o svojem času bilo potreba napeti za železnocestno službo in za dajanje znamenj, za pravšno zameno, ki se dogovori, dajati uporabljati tudi za državne in privatne poslanice.

Državni upravi je na voljo, brez vsega vračila in odškodovanja sama za se telegraf napeti na zemljišči, ki ga je družba kupila ali katero sicer rabi za železnocestne namene, a če si železnica za svojo službo napne telegraf, pritrđiti žice državnega telegrafa na podpornjah tega železnocestnega telegrafa.

Družba naj zastonj po svojih železničnih ljudeh take državne proge nadgledovati in vzdržavati pomaga, kolikor v to ní potreba posebne strokovnjaške znanosti.

Se je družba v dolžnosti, po svoji železnici robo in pripravo državno-telegrafskega zavoda po tarifah za vojaške transporte danih voziti in na svojih kolodvorih in postajah zastonj spravljati in hraniti.

§. 9.

Družbina dolžnost je, na lokalni železnici Hodovsko-Neudeški vvesti vožnjo ljudi takó, da bode po en vlak na vsako mer vsak dan tej vožnji služil. Za vožnjo ljudi sme biti en sam razred vóz.

Dokler bode takó, naj se po potrebi poskrbí za take voze, ki imajo po en odločen kupé.

Voznine za ljudi podvržene so odobrenju državne uprave.

§. 10.

Tarife za vožnjo blaga potrebujejo odobrenja trgovinskega ministerstva, pri čemer se je ozirati z ene strani na javne interese, z druge strani na dovoljne dohodke podjetja železničnega in na obstoječe vozne pogodbe.

Družbina dolžnost je, na svoji železnici v ostalem izpolnjevati ukazila za priv. avstrijsko severno-zahodno železnico gledé postranskih pristojbin in drugih določil, odnosnih na prevoz blaga voljajoče ter gledé nomenklature in razredbe blaga podvreči se ukazom trgovinskega ministerstva.

Po izteku petega gospodarstvenega leta pristoji trgovinskemu ministerstvu pravica, tarife preglegati, pazeč vendar na dovoljne dohodke železnici in na sklenene vozne pogodbe.

Voznine za ljudi in blago in druge pristojbine smejo se računiti samo v zakoniti deželski veljavi brez nadavka.

§. 11.

Trgovinski minister sme, ako bi po deželah avstro-ogerske monarhije, zastopanih na državnem zboru nastala nadloga in nenavadna dragina pri živeži za ljudi in domačo živino, po razmern znižati dotične nakladnine vendar na izpod tistih postavkov, ki veljajo na dotični železnici za blago z najnižjo voznino.

§. 12.

Transporti vojakov naj bodo po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem ter o polajšilih potujočim vojakom, katera ta čas veljajo pri priv. Buštjegradski železnici.

Ta določila obsezajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in priglednim zborom, potem vojaško stražno krdelo c. kr. civilnih sodišč Dunajskih, c. kr. žandarstvo, ter po vojaški osnovano finančno in varnostno stražo.

Avstrijska družba lokalnih železnic se zavezuje, pristati na dogovor med avstrijskimi železno-cestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za vojaške transporte in o vzajemnem pripomaganji z vozili ob večjih vojaških transportih, potem na organska določila in na služabni propis o bojnih železno-cestnih oddelkih, ter tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obveljavši dogovor o transportu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob troških vojaške blagajnice.

Tako je tudi dolžna pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih vojaških transportih in na propis o vojaških transportih po železnicah.

Te dolžnosti družba ima samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost te železnice in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele službe zdi biti zvršljivo.

Družba se zavezuje, da se hoče pri oddajanji služeb v zmislu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželnega brambovstva.

§. 13.

Gledé poslatev namenjenih državnim konjerejskim zavodom in njihovega spremstva, naj veljajo znižani tarifni postavki, kakor za vojaške transporte, vendar z utesnitvijo tu izrečeno.

§. 14.

Državni uradniki, postavljenici in služabniki, kateri po naročilu oblasti, čujočega nad upravo in krétanjem železnic, ali kateri državnim koristim na ohrambo vsled tega dopustila ali z dohodurstvenih ozirov železnic rabijo ter izkažejo naročilo tega oblasti, naj se, če se po tistem kosu z resnici ljudje vozijo, po dotičnih uredbah s popotnim pratežem (robo) vred vozijo brezplačno.

§. 15.

Gnance in kaznjence in njih sprevodnike, poslednje tudi na povratku, odpravljati je za pol pristojbine, kakoršna je pri vlakih za ljudi.

Za take vožnje, ki naj bodo, kolikor je moči, v posebnih kupejih, dogovoriti je s pristojnimi oblastvi določene dne in vlake.

§. 16.

Državna uprava ima pravico, uvériti se, da so dela železne ceste ter tudi krétna oprava, po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po cesarskem komisarji, postavljenem pri avstrijski lokalno-železniški družbi pregledovati gospodarjenje.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja družba ne plačuje v državno blagajno nikacega povračila; takisto se družba odvezuje dolžnosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vožnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostorije.

§. 17.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit. b) železnocestnega dopustnega zakona, izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, štejóč od današnjega dneva, in mine po tem roku.

Državna uprava sme tudi izreči, da je koncesija izgubila svojo moč, ako se ne bi dostal rok, v §. 4 ustanovljen začetku in zvršetku delanja in začetku ter vzdržbi vožnje, in bi se prestop roka ne mogel opravičiti ni v zmislu §. 11^{ga}, lit. b) železnocestnega dopustnega zakona niti ne posebno s političnimi ali novčnimi krizami.

§. 18.

Državna uprava si prihranja pravico, da more vselej koncesijonirano železnico odkupiti za odškodnino v gotovem, ki jo dá družbi.

Da se določi odkupščina, seštejó se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki dveh najslabejših let in povprečni čisti dohodek ostalih petih let se izračuni.

Ako bi vendar tako najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine potrebne za obresti po 5°/_o imenske napravne glavnice, ki jo je dovolila državna uprava, in za nje odplačilo — tedaj se ta letnina vzame kot čisti donos odmeri od kupščine v podlogo.

To veljá tudi za slučaj, če se železnica odkupi pred sedmim letom. Odškodba naj se po izboru državne uprave dá ali v renti, enaki zgornjemu srednjemu, odnosno minimalnemu donosu, ki naj se koncesijonarjem v dobi še ostali koncesije poluletno, vsako leto plačuje, ali pa z enkratnim plačilom tistega iznosa, ki je v času odkupnje primeren kapitalni vrednosti računsko najdeni na temelji petodstotnih obresti letnih rent, kar jih do iztečaja koncesije za izplačilo dospe.

Nominalni kapital v napravo postavlja se devetstotisoč (900.000) goldinarjve avstr. velj.

Ako bi po izteku prvega gospodarstvenega leta bilo treba še drugih novih staveb, ali bi se pomnožile vozne oprave in vozila, smejo se dotični troškovi prišteti napravnemu kapitalu, ako je državna uprava privolila v gori omenjene nove stavbe ali v pomnožitev voznih oprav, in če se troškovi ti, kakor veljá, izkažejo.

Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez drugega odmenila ali vračila v last in užitek te tukaj koncesijonirane železnice z vsemi prej omenjenimi dotičnimi reči, naj bodo premične ali nepremične.

§. 19.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brez vračila neobremenjena svojina in užitek dopuščene železnice, posebno tal, zemeljnih in umeteljnih del, vse spodnje in vrhnje naprave železne ceste in vse nepremične pritikline, kakor so: kolodvori, nakladališča in razkladališča, vsa v železnocestno krétanje potrebna poslopja na odhajališčih in prihajališčih, stražarnice in nadzorovalnice z vsemi opravami na stoječih mašinah in na vseh nepremičninah.

Kar se tiče premičnih stvari, kakor so: lokomotive, vozovi, premične mašine, orodje ter druge naprave in gradiva, kolikor so potrebne in dobre dalje služiti krétanju, naj državi preidejo v toliki množini in vrednosti zastonj, kolikor se vjemlje s prvo službeno opravo, obseženo v napravnem kapitalu.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupi železnica (§. 18) ostaja družbi last rezervnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar ima denarjev tirjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, kakor so: peči za koaks, vapnenice, livarnice tvornice (fabrike) mašinam ali družemu orodju, shranišča, doki, hranišča kopanemu ogljiju in drugim stvarjem, katere je sezidala ali si pridobila vsled pooblastila od državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo pritiklina železnici.

§. 20.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici ali v zakonih, poprijeti se naredeb, primernih zakonom ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, izreči da je ista ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč družbi pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej vstanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaji osmega dne meseca septembra v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem, Našega cesarjevanja tridesetem drugem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Kremer s. r.

Dunajewski s. r.